

Frederiks Bajers tale ved 2. behandling af lovforslag om kvinders kommunale valgret og valgbarhed

Taler

Fredrik Bajer
Folketingsmedlem for Venstre

Dato

4. februar 1888

Sted

Folketinget

Omstændigheder

Talen omhandler et lovforslaget om kvinders valgret og valgbarhed, som Frederik Bajer selv havde fremsat i oktober 1887. Lovforslaget blev efterfølgende vedtaget i Folketinget og videresendt til Landstinget, hvor det blev nedstemt.

Dette er et uddrag af talen.

- 1 [...] Det var det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (Scheel),
der førte Ordet paa Udvalgets Mindretals Vegne, og han paastod da, at man ved
at give Kvinderne kommunal Valgret vilde give dem Opgaver, som de ikke
kunde magte. Jeg skal indrømme, at der naturligvis er Kvinder, som ikke kunne
5 magte visse kommunale Opgaver. Men der er fuldt saa mange Mænd, der heller
ikke kunne magte dem, og skulde det altsaa være en Grund, at der er Enkelte,
der ikke kunne magte dem, skulde ogsaa Mændene udelukkes derfra, saa den
Grund tror jeg ikke kan gjælde. Der blev sagt, at det var Opgaver, der ikke laa for
Kvinder. Jeg tror, at der er mange af de Opgaver, der her er Tale om, som ligge
10 meget bedre for Kvinder end for Mænd, og man har ogsaa Erfaring andet Steds
fra, at netop Kvindernes Medvirkning har fremmet Sagerne og forbedret
Forholdene i høi Grad. Det ærede Medlem er bange for, at Kvinderne derved
komme ind paa en Glidebane, at dette skal føre til politisk Valgret.¹ Men det er
jo et Spørgsmaal, der slet ikke ligger for, og selv om [det] saa var, føler jeg mig
15 overbevist om, at den politiske Strid aldrig vil blive saa bitter, naar Kvinderne
ere med. Jeg tror, at det vil medføre, at Striden vil føres under mere urbane
Former – om jeg maa bruge et fremmed Udtryk, da jeg ikke strax kan finde et
dansk Ord. Det viser sig ogsaa ved andre Leiligheder; jeg skal nævne et
Spørgsmaal, der maaske kan tjene til Oplysning. Det er bekjendt, at der i
20 Skoleverdenen er et Spørgsmaal oppe, der kaldes Fællesundervisning eller
"Samskolevæsen", saaledes som det kaldes i Sverig og Finland. Det viser sig, at,
hvor det gjælder noget Alvorligt, er det indbyrdes moraliserende, naar de to
Kjøn virke i Forening, og jeg tror, det Samme vil vise sig med Hensyn til de

25 offentlige Anliggender, det er vist Noget, som Ingen vil bestride. [...]

Og det er da ikke nok at sige, som det ærede Medlem for Københavns Amts
2den Valgkreds, at Kvinden jo har en saa stor indirekte Indflydelse, at hun ikke
behøver ligefrem at have Retten efter Loven. Den Indvending kjender jeg saa
30 overordentlig godt, den udtrykkes undertiden paa en mere elegant Maade, idet
man sammenligner Kvinden med Halsen og Manden med Hovedet, og det er
Kvinden, der dreier Manden, ligesom det er Halsen, der dreier Hovedet. Det
tager sig meget godt ud og har noget Beskikkende ved sig. Men det er efter min
Mening en stor Feiltagelse, at man vil bruge saadanne Grunde til at negte
35 Kvinden direkte Indflydelse. Hvis man fører det igjennem paa andre Omraader,
skal De se, hvilke Følgeslutninger der komme ud deraf. Saa kan man jo ligeledes
sige om det store Hartkorn, de mange Penge og de store Kundskaber, at det
ogsaa er Magter, der have stor Indflydelse, og at den, der er i Besiddelse af slige
Livets Goder, derved har en stor Magt over dem, der staa i hans Brød eller
40 komme i Berøring med ham. Saa skulde man altsaa sige: Lad os tage Valgretten
fra alle de Høistbeskattede, fra de meget Lærde og Kundskabsrige og dem, der
have de store Talegaver, thi de have allerede derved en stor indirekte Indflydelse.
Jeg er overbevist om, at der vilde komme den stærkeste Indsigelse fra dem, og
aldeles det Samme er Tilfældet med Kvinderne. [...] Med disse Bemærkninger
45 skal jeg anbefale [...] at stemme for Lovforslagets videre Fremme.

1. Dvs. stemmeret til Folketing og Landsting i Rigsdagen.

50 **Kilde**
danmarkshistorien.dk

Kildetype
Digitalt manuskript

55 **Tags**
Kvindebevægelsen, Politisk tale, Venstre

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/frederiks-bajers-tale-ved-2-behandling-af-lovforslag-om-kvindes-kommunale-valgret-og-valgbarhed>

60